

FMRPC

federació de moviments de renovació pedagògica de catalunya

P ROPOSTES DE P OLÍTICA P ÚBLICA EN M ATÈRIA E DUCATIVA 24/25

*La Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya demana al Departament d'Educació i Formació Professional **lluitar contra les desigualtats educatives** i construir una **educació inclusiva** a través d'un ampli pacte polític que abordi mesures estructurals per a una **escola pública catalana de qualitat**.*

*Cal situar el **centre educatiu** com a node d'una **educació comunitària** a partir del qual vertebrar polítiques basades en evidències i necessitats reals tot configurant, però, una **Pla estratègic global**.*

*Aquest Pla estratègic ha de contemplar un **Pla específic de Formació de professionals educatius**, la posada en funcionament de l'**Agència d'avaluació del Sistema educatiu** i necessita planificar un **increment pressupostari** sostingut, continuat i adequat a les necessitats arribant progressivament al 6% del PIB, tal com marca la LEC.*

Després d'un curs complicat, marcat pels canvis en la conselleria d'Educació amb una clara voluntat de refer el diàleg amb el professorat i la comunitat educativa, els resultats de proves PIRLS i PISA van sacsejar la imatge que es tenia del sistema educatiu a Catalunya. Les eleccions del maig del 2024 han provocat un nou canvi en el Departament, amb nous equips i propostes, moltes d'elles pactades amb els partits que van facilitar la investidura del president Illa.

La possibilitat d'un **acord ampli en matèria educativa hauria de ser el marc per unificar esforços** i treballar en la mateixa direcció, amb propostes a llarg termini, línies de govern duradores – de més d'una legislatura- i profundes, que realment dotin el sistema educatiu de les eines necessàries per prendre un rumb clar i consensuat. És urgent establir mesures per construir un **model amb trets característics clarament identificables** per a tota la comunitat: una escola **pública i en català**.

- **PRIORITZACIÓ DE L'ESCOLA P ÚBLICA**

L'Escola pública ha de ser la garantia del dret universal d'accés a una educació de qualitat. Per això, és imprescindible basar-se en els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat, adaptant-se a les particularitats de cada territori. Hem d'aspirar a una escola de qualitat de tothom i per a tothom.

FMRPC

federació de moviments de renovació pedagògica de catalunya

Una part significativa de l'alumnat amb més dificultats es troba escolaritzada en centres públics, fet que fa indispensable combatre la segregació i la polarització actuals. Això requereix assegurar que els recursos es destinin prioritàriament allà on siguin més necessaris.

Cal prestar una atenció especial a l'accés a l'educació en les zones rurals on s'evidencia la urgència d'impulsar mesures per reduir la desigualtat en l'oferta educativa en poblacions de menys de 5.000 habitants. L'accés a la secundària obligatòria és clarament millorable en comparació amb altres poblacions, i l'oferta educativa per a infants de 0 a 3 anys està lluny del que seria desitjable. És probable que s'hagin de buscar formes flexibles per atendre adequadament la població escolar d'aquests municipis.

- **L'ESCOLA, en CATALÀ**

El **català**, com a llengua pròpia de Catalunya, ha de ser **l'eix vertebrador del sistema educatiu català**, és la llengua **vehicular d'ensenyament** i ha de ser la llengua prioritària en els intercanvis lingüístics fora de l'aula, així com en l'acollida de l'alumnat nouvingut. Per garantir-ho, cal blindar-la dels embats aliens a l'educació.

El model d'immersió lingüística ha d'assegurar que, en finalitzar l'etapa educativa obligatòria, tot l'alumnat assoleixi una plena competència oral i escrita tant en català com en castellà. És essencial recuperar l'efectivitat i el rigor en l'aplicació d'aquest model, reafirmant el compromís amb una immersió lingüística real. Per això, reclamem un pla de formació inicial i continuada, així com l'increment de la mentoria per part dels assessors/es LIC dels territoris, que potenciïn el desenvolupament de les metodologies vinculades a la immersió lingüística.

EL **R**EPTE: LA **M**ILLORA **E**DUCATIVA

Les dades de proves internacionals d'avaluació de resultats educatius demostren que la millora dels resultats està estretament vinculada a una major equitat i a la reducció de la segregació. Aquestes dades indiquen dos grans vessants que no es poden abordar de manera separada i específica l'un de l'altre, ja que es comporten com a vasos comunicants: **superar les desigualtats educatives**, d'una banda, i **construir una educació inclusiva i de qualitat per a tothom**, per l'altra.

Reclamem als nostres responsables polítics una visió àmplia i generosa per confiar i pactar actuacions amb les administracions locals i entitats educatives. El nou govern ha d'impulsar canvis en profunditat que s'hauran de desplegar en els pròxims anys, i els demanem que **facilitin i incentivin aquestes transformacions per donar resposta al gran repte de la millora del sistema educatiu.** És per això que demanem la implementació de polítiques

FMRPC

federació de moviments de renovació pedagògica de catalunya

educatives adreçades a revertir la situació en aquests dos àmbits, posant el focus en el veritable node des del qual es vertebra tot el sistema educatiu i on conflueix tota la comunitat educativa: el **CENTRE EDUCATIU**.

SUPERAR LES DESIGUALTATS EDUCATIVES: UNA ESCOLA INCLUSIVA DE QUALITAT PER A TOTHOM

El principal repte de l'educació és que tots i cadascun dels nostres alumnes, independentment de les seves particularitats, esdevinguin persones cada vegada més autònomes i competents en l'aprenentatge i en la convivència. L'**educació inclusiva** representa un compromís ferm i una actitud proactiva per garantir una educació de qualitat, equitativa, compensadora i justa per a tot l'alumnat. Aquest enfocament no es limita a certs col·lectius, sinó que engloba tots els infants i joves, assegurant el seu desenvolupament i educació integral i plena. Basant-se en la presència activa, la participació real i l'assoliment de resultats, l'educació inclusiva ha de combatre qualsevol forma d'exclusió sent un procés de millora constant que mai es pot donar per finalitzat.

Per aconseguir una educació inclusiva de veritat, és imprescindible un **pla estratègic** que sigui públic, clar i compartit, amb mecanismes d'avaluació transparents. La comunitat educativa ha de tenir una visió clara d'on som i cap a on ens dirigim, què podem esperar i quan.

Per aquest motiu reclamem una coordinació efectiva en el territori amb els Serveis Educatius, de Salut i Afers Socials, al marge de la dependència administrativa, per proporcionar respostes ràpides i eficaces a les múltiples situacions que els centres educatius han d'afrontar. És urgent treballar per superar els greus indicadors que mostren el gran percentatge de població que està en risc d'exclusió i intentar trencar la dinàmica perversa per afavorir una escola inclusiva mitjançant l'escolarització equilibrada d'alumnat i la dotació de recursos necessaris per atendre les necessitats específiques de qualsevol mena.

Per superar les desigualtats educatives és imprescindible dotar el sistema d'una arquitectura global dimensionada a les necessitats reals amb una estructura sòlida però flexible, tot evitant mesures parcials i/o inconnexes, per possibilitar el disseny d'itineraris vitals d'aprenentatge personalitzats i desenvolupament per tothom:

- Cal construir **un sistema educatiu proactiu que afronti de manera efectiva l'abandonament escolar prematur**. Proposem que el sistema realment promogui la plena escolarització fins als 18 anys i més, assegurant que tots els joves tinguin l'oportunitat de completar la seva formació bàsica. A més, fomenti la motivació i

estableixi altes expectatives en l'alumnat, perquè continuïn aprenent al llarg i ample de la seva vida, convertint així l'educació en un autèntic ascensor social.

- És imprescindible **repensar l'educació postobligatòria** per fer-la més flexible i atractiva, amb l'objectiu d'assolir que la quasi totalitat dels joves continuïn la seva formació més enllà de l'etapa obligatòria. Això inclou el desenvolupament d'un **pla públic de Formació Professional** que sigui accessible per a tothom, potenciant l'orientació i l'acompanyament dels estudiants amb més perfils professionals i opcions de formació. També cal establir un **marc normatiu per a l'educació al llarg i ample de la vida**, ja que portem gairebé 20 anys sense un. D'acord amb tot això, és necessari incrementar i repensar l'oferta pública i gratuïta de Formació Professional, garantint que tothom tingui accés a una educació de qualitat que respongui a les necessitats actuals de la societat.
- El sistema educatiu ha d'establir-se des de la primera etapa, mitjançant un **model d'educació dels 0 als 6 anys**, que permeti la universalització d'aquesta fase i la seva gratuïtat, posant el focus en els col·lectius més vulnerables i les zones rurals. L'actual currículum educatiu per a aquesta franja d'edat proporciona un marc normatiu que s'ha de planificar i executar amb una **oferta pública, universal, gratuïta i flexible**, assegurant una estreta vinculació entre els centres d'educació infantil.
- Impulsar la implantació dels nous currículums desenvolupant el **currículum base per a l'ensenyament obligatori**, competencial i integrat per les etapes de primària i secundària. En l'educació obligatòria és important **flexibilitzar i adaptar els currículums** a l'alumnat dels centres, superant les assignatures o matèries, potenciant l'avaluació formativa i reguladora, l'aprenentatge cooperatiu, el treball per projectes i per àmbits. En tot aquest procés, **l'acció tutorial, l'orientació i l'acompanyament de tot l'alumnat** és imprescindible per poder abordar el seu benestar.
- Cal establir línies que concebin **els temps educatius**, sota una concepció d'educació a temps complet, amb **coherència territorial**, alineats amb la reforma horària, i prioritant les necessitats dels infants i joves tenint en compte **criteris pedagògics i de salut**. A més, les altes xifres de pobresa exigeixen superar la política de beques i plantejar la **universalització del servei de menjador**, especialment en els territoris amb elevades taxes de precarietat. Els menjadors haurien de ser gratuïts o amb un preu simbòlic, per garantir l'accés dels infants i joves a una alimentació equilibrada i saludable.
- En aquests àmbits, proposem una **recuperació progressiva de la jornada partida** tot clarificant les funcions dels centres educatius. Per això, també caldrà una

FMRPC

federació de moviments de renovació pedagògica de catalunya

reestructuració dels Serveis Educatius reformulant les seves funcions **d'acompanyament i suport** a aquests centres, incrementant-ne les dotacions i ampliant el ventall de professionals que hi intervenen per facilitar que equips multidisciplinaris treballin coordinadament en un territori. Per fer-ho efectiu caldria la creació d'un nou marc normatiu que ho reguli i reforci.

MILLORA I **T**RANSFORMACIÓ DEL NODE DEL SISTEMA: **E**LS **C**ENTRES EDUCATIUS

- **AVANÇAR CAP A UNA MIRADA EDUCATIVA** **C**OMUNITÀRIA

La millora de la qualitat del sistema educatiu és una tasca complexa que requereix una visió a llarg termini, així com un compromís profund de tots els agents implicats. Aquesta transformació educativa no pot limitar-se a les aules; ha de transcendir les parets del centre educatiu i integrar la comunitat educativa en el seu conjunt. La seva participació activa és essencial per construir un sistema més resiliència, equitatiu i capaç d'afrontar els reptes del segle XXI. Per això, la implementació de polítiques educatives ha de resoldre els problemes estructurals amb una planificació que respongui a les necessitats reals dels centres educatius i de les comunitats educatives.

Aquest enfocament integral ha de reflectir-se en els resultats a llarg termini, especialment en els indicadors mesurats en proves internacionals, tot i que aquests han de ser una conseqüència d'un bon sistema educatiu, mai la seva finalitat.

Les **zones educatives**, un model de governança i gestió basat en la corresponsabilitat entre municipis i Departament, permet una detecció de necessitats territorials i la implementació de mesures i accions educatives ajustades a cada context. Això facilita combatre l'abandonament escolar prematur, promoure la millora dels resultats educatius i contribuir a establir un mapa escolar i educatiu territorial. A més, aquest model organitzatiu afavoreix la promoció de l'educació a temps complet i l'oferta d'activitats educatives no lectives.

La creació de zones educatives requereix un pacte ferm amb els municipis, ja que la col·laboració entre les diferents administracions és essencial per garantir-ne l'èxit. Per a assolir els objectius cal elaborar un pla específic per garantir que, per una banda, els edificis i espais educatius compleixin amb els estàndards de sostenibilitat i confort climàtic i esdevinguin llocs segurs que facilitin la convivència i el desenvolupament de l'alumnat, convertint-se en llocs idonis per a l'aprenentatge, la socialització i el gaudi. Els espais educatius han de reforçar els projectes educatius en curs i fomentar el treball en xarxa amb altres entitats, creant així un ecosistema educatiu més fort i connectat.

Per una altra banda, és imprescindible incrementar el nombre de personal administratiu i d'educadors especialitzats, així com configurar equips interdisciplinaris que puguin abordar

FMRPC

federació de moviments de renovació pedagògica de catalunya

els projectes educatius de manera integral. Aquesta organització ajudaria a redefinir el paper dels docents i de tota la comunitat educativa, promovent així una veritable millora del sistema.

Totes aquestes propostes, però, no es poden dur a terme sense tenir en compte:

PLA ESTRATÈGIC DE **F**ORMACIÓ DE PROFESSIONALS EDUCATIUS

Per garantir la millora del sistema educatiu i el prestigi del col·lectiu professional, és imprescindible dissenyar un pla de formació que prepari professionals educatius competents i compromesos amb la seva professió i amb la societat. Perquè això esdevingui una realitat i poder establir una **formació inicial de qualitat** ha de ser **desenvolupada conjuntament amb les universitats**, recuperant iniciatives com la del MIF, que faciliten la col·laboració entre la Universitat tant a la formació inicial com a la permanent del professorat. Aquesta vinculació és essencial per impulsar la recerca i la renovació pedagògica amb sentit.

El pla de **formació permanent del professorat** ha de ser organitzat de manera rigorosa, consensuada, adaptada al territori, temporalitzada i quantificada, amb l'objectiu de ser avaluable i estretament lligada a l'avaluació interna i externa dels centres. En aquest context, el paper dels Serveis Educatius i de la Inspecció és fonamental per enfortir les capacitats dels centres i del professorat, acompanyant i assessorant els centres segons el seu context i necessitats, i dotant de sentit i qualitat el conjunt del sistema educatiu.

AGÈNCIA D'**A**VALUACIÓ I PROSPECTIVA DEL SISTEMA EDUCATIU

Desenvolupar l'Agència d'avaluació i prospectiva (*LEC Títol XI arts 182 al 195*) (*Decret 177/2010, de 23 de novembre*), que permeti accedir a les dades educatives de Catalunya de forma clara així com els resultats de les proves competencials i avaluacions externes que s'elaborin.

L'avaluació té com a objectiu fonamental facilitar la presa de decisions informades, basades en dades, per dissenyar mesures adequades i efectives que permetin avançar i millorar el sistema. És imprescindible un ús rigorós de les dades globals, però l'avaluació també ha d'incloure el reconeixement i valoració de les iniciatives dels centres educatius que, connectats amb el seu entorn, desenvolupen projectes adaptats a les seves necessitats i contextos particulars, generant processos de creixement i transformació sòlids. Defugim la implementació de mesures universals que ignorin la diversitat i singularitat de cada context.

INCREMENT PRESSUPOSTARI

L'educació no pot sostenir-se en propostes de canvi sense una planificació acurada i un pressupost continuat, adequat a les necessitats reals del sistema. Per això, reclamem, com s'ha fet reiteradament i recentment a través de la ILP, una inversió del 6% del PIB en educació, tal com estableix la LEC, ja que encara estem lluny d'assolir aquest objectiu. És essencial establir un pla a 5-7 anys vista que permeti un increment pressupostari progressiu fins a superar el llindar del 6%. A més de proporcionar els recursos necessaris, cal saber prioritzar les inversions, avaluant-les i modulant-les d'acord amb les necessitats i el context de cada moment.

Compromesos amb la millora de la qualitat del sistema educatiu de Catalunya, des de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya (FMRPC) continuem treballant, juntament amb la resta de la comunitat educativa, tenint en compte les necessitats educatives en sentit més ampli.

Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya

Setembre 2024